

Studia doktoranckie w dyscyplinie geodezja i kartografia 2011/2012

TRZECI STOPIEŃ

W tym roku prawo do nadawania stopnia naukowego doktora odzyskały Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie (po blisko 10 latach) oraz Instytut Geodezji i Kartografii w Warszawie. A zatem uprawnienia takie posiada już 8 jednostek organizacyjnych szkół wyższych i jeden instytut naukowo-badawczy. Studia doktoranckie oferują jednak – jak dotąd – tylko 4 szkoły wyższe oraz 1 instytut naukowy PAN.

ANNA WARDZIAK

Od ubiegłego roku nie zmieniły się natomiast liczby dotyczące doktoratów w tej dyscyplinie. Średnio ok. 20 osób rocznie uzyskuje stopień doktora w dyscyplinie geodezja i kartografia, a blisko 60 – ma obecnie otwarte przewody doktorskie (przy czym w tych statystykach przoduje WGGiŚ Akademii Górniczo-Hutniczej; odpowiednio 10 i 25).

W Polsce stopień naukowy doktora nadaje się w drodze przewodu doktorskiego osobie, która posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, lekarza lub inny równorzędny, zdała egzaminy doktorskie i obroniła rozprawę doktorską (dysertację). Obecnie funkcjonują trzy ścieżki prowadzące do uzyskania stopnia doktora:

- w tzw. trybie eksternistycznym (z „wolnej stopy”) – umożliwia to art. 11 ustawy o stopniach naukowych (...), zgodnie z którym przewód doktorski otwiera się na wniosek zainteresowanego,

- poprzez objęcie stanowiska asystenta (8 lat na napisanie rozprawy doktorskiej) – ścieżka rzadko praktykowana w geodezji i kartografii,

- studia doktoranckie (4 lata) stacjonarne lub niestacjonarne.

Natomiast uchwalone w tym roku przepisy (nowelizacja ustaw *Prawo o szkolnictwie wyższym*, a także o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki) wprowadzają nową możliwość dla wybitnie uzdolnionych. Jest nią tzw. diamentowy grant. Pozwala on na rozpoczęcie badań naukowych zaraz po ukończeniu studiów licencjackich lub inżynierskich (albo po 3. roku jednolitych studiów magisterskich) i uzyskanie stopnia doktora bez konieczności obrony pracy magisterskiej

z równoczesnym zapewnieniem finansowania tego typu działalności naukowej.

Zasady przyznawania stopnia naukowego doktora w Polsce określa ustawa z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (DzU nr 65 z 2003 r., poz. 595 ze zmianami). Dysertacja doktorska powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej, a także umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Rozprawa ta jest opracowywana i pisaną pod kierunkiem promotora, którym jest samodzielny pracownik nauki wyznaczony przez uprawnione do tego gremium. Obrona dysertacji jest publiczna, każdy ma prawo uczestniczenia w niej oraz zadawania doktorantowi pytań dotyczących tematu pracy. Formalnie przewód jest zamykany przysięgą doktorską.

Stopień naukowy doktora nadawany jest przez wydziały szkół wyższych lub placówki naukowe, które mają do tego uprawnienia. A te uzależnione są m.in. od liczby (co najmniej 8) zatrudnionych w jednostce samodzielnych pracowników nauki, czyli osób z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego w danej dyscyplinie.

W dziedzinie geodezji i kartografii uprawnienia takie posiada obecnie 8 jednostek organizacyjnych szkół wyższych oraz jeden instytut naukowo-badawczy (wg stanu na dzień 18 kwietnia 2011 r.):

- Wydział Geodezji Górniczej i Inżynierii Środowiska Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie,

- Wydział Geodezji i Gospodarki Przemysłowej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,

- Wydział Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej,

- Wydział Inżynierii Lądowej i Geodezji Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie,

- Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu,

- Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie,

- Wydział Nawigacji i Uzbrojenia Okrętowego Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni,

- Wydział Nawigacyjny Akademii Morskiej w Szczecinie,

- Instytut Geodezji i Kartografii w Warszawie.

W zakresie geodezji i kartografii studia doktoranckie przygotowujące do uzyskania stopnia doktora oferują obecnie tylko 4 wymienione wyżej jednostki organizacyjne szkół wyższych: AGH w Krakowie, UWM w Olsztynie, Politechniki Warszawskiej (wszystkie trzy posiadają również uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w tej dyscyplinie) oraz WAT w Warszawie. Ponadto w ramach tzw. Środowskowych Studiów Doktoranckich PAN można realizować studia w Centrum Badań Kosmicznych PAN. Studia doktoranckie – jako studia trzeciego stopnia – prowadzone są jako stacjonarne i niestacjonarne. Stacjonarne w uczelniach publicznych są bezpłatne, natomiast wysokość opłat za niestacjonarne ustala rektor. Obecnie jedyną jednostką uczelnianą, w której prowadzone są studia niestacjonarne, jest WAT (semestr kosztuje tam 2400 zł). W CBK PAN studia niestacjonarne (eksternistyczne) są bezpłatne. Studia doktoranckie mogą trwać do czterech lat z możliwością przedłużenia tego okresu – w uzasadnionych przypadkach – maksymalnie o 12 miesięcy oraz dodatkowo o czas urlopu macierzyńskiego.

Szczegóły dotyczące oferty studiów doktoranckich wraz z harmonogramem rekrutacji publikujemy na Geoforum.pl w dziale Edukacja/Studia doktoranckie. ■